Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.
REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach, ul. św. Stanisława 4.

Nr. 283 Katowice, sobota 6 grudnia 1930. **Rok 29**

Światowe przesilenie gospodarcze.

Jeśli u nas, w Polsce, odczuwamy różne trudności gospodarcze, jak bezrobocie, braki kredytowe, nadmiar towaru, niemożności sprzedaży go — wówczas skłonni jesteśmy przypisywać winę tego stanu rzeczy rządowi. A jednak od dawna ze słusznością podkreśla się, że trudności gospodarcze, które w jakiemś kraju występują są — jeżeli nie w całości, to w przeważnej części, skutkiem, wywołanym przez swiatowe przesilenie gospodarcze. Od przeszło pół roku już nieomal wszystkie państwa świata zapadają na tą samą zaraźliwą chorobę: kryzys.

Przyjrzyjmy się, jakie to objawy kryzysu (przesilenia) występują w różnych państwach świata.

Według danych Czechosłowackiego Banku Narodowego, w Czechosłowacji panuje zastój w przemyśle włókienniczym, metalowym i szklanym. We wrześniu r. b. liczba bezrobotnych **zwiększyła się o 16 tysięcy** i wynosiła w końcu tego miesiąca 104 tysiące osób. Od kwietnia 1924 roku nie było takiej liczby bezrobotnych w tym kraju. W miesiącach zimowych przewiduje się **dalszy wzrost bezrobocia** w Czechosłowacji.

Austrjacki Instytut Badania Konjunktur stwierdza, że kryzys w Austrji zaostrza się w dalszym ciągu, a w okresie zimowym nie można się spodziewać bynajmniej jakichkolwiek oznak poprawy. Bank Wypłat Międzynarodowych musiał przyjść z natychmiastową pomocą kredytową rolnictwu Dolnej Austrji, która znajduje się w **położeniu niemal bez wyjścia.**

Podobnie na Węgrzech. Od czerwca b. r. ustał prawie zupełnie przyrost oszczędności, a banki węgierskie zabiegają w Szwajcarji o pożyczkę, zabezpieczoną nieruchomościami obywateli węgierskich.

W Jugosławji, według doniesień prasy, Rząd poszukuje **pożyczki zagranicznej pod zastaw sieci kolejowej,** którą chce oddać prywatnemu towarzystwu francuskiemu lub belgijskiemu, zatrzymując dla siebie 40% udziału.

Finlandja ogranicza działalność swego przemysłu drzewnego. **Prawie połowa fińskich tartaków stanęła.** Produkcja w roku przyszłym ma być o 30% mniejsza niż obecnie. Fińscy fabrykanci celulozy porozumieli się niedawno z przemysłowcami Skandynawji, Czechosłowacji i Niemiec, by wspólnie ograniczyć produkcję.

Na Łotwie panuje ogólne przygnębienie na skutek **deficytu budżetowego** w kwocie 31 miljonów łatów. Rząd łotewski obiecuje pokryć deficyt w roku przyszłym.

A w Niemczech? Przed 10-ciu dniami w Düsseldorfie obradowało tysiąc pięćset przedstawicieli życia gospodarczego Niemiec. Na zebraniu tem wybitni ekonomiści oświadczyli, że naród niemiecki musi ponieść wielkie ofiary i zgodzić się na natychmiastowe znaczne obniżenie płac robotniczych i poborów urzędniczych.

Potężne Imperjum Brytyjskie przeżywa olbrzymie trudności. **Bezrobocie obejmuje już blisko 3 miljony osób** a rozszerza się coraz bardziej. Na rynku londyńskim wiadomości z Australji wywołały zniżkę papierów dominialnych. Parlament w Australji postanowił odroczyć spłatę pożyczki w kwocie 27 miljonów funtów, której termin upływa z końcem bieżącego roku. Uchwałę tę powzięto na skutek deficytu budżetowego i niezdolności płatniczej skarbu australijskiego. Wogóle Australji grozi bankructwo.

W Egipcie ceny bawełny bardzo silnie spadły. Nabywcy oczekują dalszej zniżki i wstrzymują zakupy. We wrześniu b. r. wywieziono z Egiptu tylko czwartą część ilości bawełny wywiezionej we wrześniu r. ub. W rezultacie bilans handlowy Egiptu za 9 miesięcy r. b. wykazuje 14 miljonów funtów deficytu, a całe życie gospodarcze tego kraju jest do głębi wstrząśnięte.

Stany Zjednoczone Ameryki półn., generalny wierzyciel Europy i wielu państw świata, również znalazł się w przesileniu. Już kilka miesięcy temu obliczano nieurzędowo liczbę bezrobotnych na 7 miljonów ludzi.

Pewne wytłomaczenie tak ogromnego przesilenia, jakie opanował świat, znajdziemy w następujących cyfrach:

Według statystyki Biura Ekonomicznego Ligi Narodów, za rok 1929 wytwórczość światowa wzrosła w czasie od 1913 roku do 1929 roku przeciętnie o 25% to znaczy, że gdy w roku 1913 wytwarzano przeciętnie 100 jednostek towaru, to w r. 1929 wytworzono go 125 jednostek. Handel światowy wzrósł w tym czasie o 22%, natomiast ludności przybyło tylko 10%. Widać z tych cyfr, że świat pod względem ilości swej ludności nie jest w stanie spotrzebować tej ilości towarów, jaką się wytwarza. Dzieje się to tembardziej, że społeczeństwa są dziś uboższe, niż społeczeństwa przedwojenne, co także ogólnie zmniejsza tak zwaną zdolność konsumcyjną (zdolność zużycia towarów).

Przesilenie gospodarcze odbija się na wielu państwach w taki sposób, że grozi tym państwom ruina. Niemcy dla ratowania swego skarbu przed ruiną z powodu deficytu (niedoboru blisko 3 miljonów w budżecie państwa, chwytają się różnych rozpaczliwych wprost zarządzeń.

A jakże u nas?

Opierając się na cyfrach urzędowych, widzi się, że Polska ma **zrównoważony budżet,** stale **dodatni bilans handlowy, zdrowy pieniądz,** zabezpieczony blisko 60%-owem pokryciem w złocie i walutach obcych. Polska ma dzisiaj **więcej robotników zatrudnionych** i mniej bezrobotnych niż w r. 1926. Produkcja (wytwórczość) powoli wzrasta a w handlu obserwuje się pewne ożywienie. Postęp ruchu budowlanego na jesieni był nawet dość znaczny. Rząd walczy z kryzysem rolniczym na terenie międzynarodowym i zdobywa sobie powszechne uznanie. W listopadzie otrzymała Polska od szwedzkiej spółki zapałczanej (Kreugera) długoterminową pożyczkę w sumie 290 miljonów złotych przy oprocentowaniu dość niskiem, bo na 6½% rocznie, przy kursie emisyjnym 93.

Szczęśliwsze od innych krajów położenie Polski jest z jednej strony wynikiem gospodarczej budowy Polski, która nie jest wyłącznie ani przemysłową ani rolniczą, dalej zaś jest skutkiem kilkuletnich wysiłków rządu oraz kół gospodarczych. Do współpracy z rządem przystępuje teraz sejm warszawski. Mamy nadzieję, że współpraca ta na stan gospodarczy Polski wpływać będzie dodatnio.

Zmiany w składzie Rządu.

Marsz. Piłsudski ustępuje z przewodnictwa gabinetu.

Warszawa. Swego czasu donieśliśmy, że Marsz. Piłsudski, ze względu na zdrowie postanowił oddać przewodnictwo w Rządzie w inne ręce, samemu zaś poprzestać przy sprawach wojskowych i ogólnym wpływie na sprawy zagraniczne. Formalnie załatwia to następujący dekret Pana Prezydenta.

Do Pana **Walerego Sławka** w Warszawie. Mianuję Pana Prezesem Rady Ministrów.

Równocześnie na wniosek Pański mianuję pp. Bronisława **Pierackiego,** podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych ministrem, **Sławoja Felicjana Składkowskiego,** generała brygady — ministrem spraw wewnętrznych, **Augusta Zaleskiego** — ministrem spraw zagranicznych, **Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego** — ministrem spraw wojskowych, **Czesława Michałowskiego,** prokuratora Sądu Okręgowego w Warszawie — ministrem sprawiedliwości, **dr. Sławomira Czerwińskiego** — ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego, **dr. Leona Janta-Połczyńskiego** — ministrem rolnictwa, **Aleksandra Prystora** — ministrem przemysłu i handlu, **inż. Alfonsa Kühna** — ministrem komunikacji, **Mieczysława Norwid-Neugebauera,** generała dywizji — ministrem robót publicznych, **dr. Stefana Hubickiego,** podsekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej — ministrem pracy i opieki społecznej, **dr. Leona Kozłowskiego,** prof. Uniwersytetu Jana Kazimierza — ministrem reform rolnych, **inż. Ignacego Boernera** — ministrem poczt i telegrafów, oraz poruczam kierownictwo Ministerstwa Skarbu **Ignacemu Matuszewskiemu,** posłowi nadzwyczajnemu i ministrowi pełnomocnemu II. klasy.

Warszawa, dnia 4 grudnia 1930 r.
Prezydent Rzeczypospolitej.
(—) I. Mościcki.
Prezes Rady Ministrów.
(—) W. Sławek.

Obchód św. ęta Patronki górnictwa.

Katowice. W dniu wczorajszym górnictwo śląskie obchodziło święto swej patronki św. Barbary. Z tej okazji odbyły się rano msze święte w kościołach św. Piotra i Pawła i N. M. Panny w Katowicach, w których wzięły udział załogi górnicze poszczególnych kopalń. W południe odbyła się w pięknie udekorowanej sali Rady miejskiej m. Katowic uroczystość wręczenia starszym górnikom odznaczeń i dyplomów, nadanych przez p. Ministra Przemysłu i Handlu. Na uroczystości byli obecni m. in. **delegat P. Wojewody radca Juzwa,** reprezentanci władz górniczych z p. wicedyr. Wyższ. Urzędu Górn. inż. Majewskim i inż. Kossutem, prezydent m. Katowic dr. Kocur, przedstawiciele przemysłu, Stow. Inż. i Techn. itd. Po przemówieniach radcy Juzwy, prezydent Kocura i nacz. wydziału W. Urz. Górn. inż. Kuczyńskiego, p. wicedyr. Majewski dokonał dekoracji odznaczonych górników, poczem jeden z górników w krótkiem przemówieniu podziękował władzom za dowody uznania ich pracy. W czasie uroczystości orkiestra górnicza wykonała szereg utworów muzycznych. Podobne uroczystości odbyły się w Król. Hucie, Tarn. Górach i Rybniku.

Dziś w Radjo dnia 5 grudnia br.
Godz. 20.15
G. Kulenkampf (Skrzypce)
G. Fitelberg (Dyrekcja)

TELEGRAMY.

Wyjazd Wojewody dr. Grażyńskiego do Warszawy.

Katowice. Wczoraj o godz. 0.48 wyjechał do Warszawy Wojewoda Śląski p. dr. Grażyński. W związku z pobytem w Warszawie prezydenta Komisji Mieszanej Calondera, odbędzie się jutro u P. Prezydenta Rzplitej przyjęcie, na które został m. in. zaproszony p. Wojewoda dr. Grażyński.

Przedłużenie czasu poboru zasiłków przez bezrobotnych.

Katowice. „Monitor Polski" ogłasza zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 2listopada 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie **przedłużenia okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania zasiłków** na zasadzie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

„Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 650) w brzmieniu ustawy z dnia 28 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 97), na wniosek zarządu głównego funduszu bezrobocia zarządzam co następuje:

§ 1. Dla tych bezrobotnych robotników, którzy do dnia 31 grudnia 1930 roku włącznie wyczerpali lub wyczerpią zasiłki z funduszu bezrobocia w ciągu całego okresu, ustalonego w ust. 1, art. 13 ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, **przedłuża się wymieniony okres do 17 tygodni, m. in. w Województwie Śląskiem — na całym terenie.**

§ 2. Zarządzenie niniejsze otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia."

Nowy rząd austrjacki.

Wiedeń. Utworzony został nowy rząd w nast. składzie: kanclerz związkowy — Ender (chrześc. społ.), wicekanclerz i min. spraw zagranicznych — Schober (bl. gosp.), sprawy wewn. — Winkler (Landbund), sprawiedliwości — Schürff (bl. gosp.), finanse — Juch (urzędnik), handel — Heinl (chrz. społ.), rolnictwo — Thaler (chrz. społ.), sprawy wojskowe — Vaugoin (chrz. społ.), oświata — Czermak (chrz. społ.), opieka społeczna — Resch (chrz. społ.). Wszyscy ministrowie z wyjątkiem Jucha i Rescha są członkami Rady Narod.

Trzylecie Radja Polskiego w Katowicach.

W czwartek, 4 bm. Radjo Polskie w Katowicach obchodziło trzecią rocznicę istnienia swego. Z tego powodu dyrekcja Polskiego Radja urządziła w swej siedzibie przy ulicy Marszałka Piłsudskiego (Bank Związku Spółek Zarobkowych) skromne przyjęcie przedstawicieli prasy polskiej Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Temsamem dyrekcja Polskiego Radja zadokumentowała, jak ściśle są związane zadania i cele radjofonji polskiej z prasą, oraz jak wskazaną jest jak najdalej idąca wzajemna współpraca.

Przebieg uroczystości aczkolwiek skromny, był nacechowany staropolską gościnnością. Wspólną pogadankę zagaił dyrektor rozgłośni katowickiej pan inżynier **Dyrna,** który wygłosił okolicznościowe przemówienie. Odpowiedział prezes Syndykatu Dziennikarzy Polskich Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego, **p. Sławik.** Przemówił jeszcze przedstawiciel Polskiego Radja z Warszawy, poczem p. inżynier **Miłobędzki** poinformował o technicznych stronach radjofonji, wreszcie p. inżynier **Ciahnota** w dłuższym referacie omówił współpracę Polskiego Radja z prasą.

W końcu dziennikarze mieli sposobność zapoznać się z urządzeniem radjostacji katowickiej w Brynowie. Przyjęcie przedstawicieli prasy było pod każdym względem miłe i serdeczne, za co należy się uznanie w pierwszym rzędzie dyrektorowi Polskiego Radja, p. Dyrnie.

Przywódca ludowców litewskich o stosunkach z Polską.

Wilno. Z Kowna donoszą, że współpracownik „Lietuwos Zinios" zwrócił się do b. prezydenta Litwy prezesa partji tautininków dr. Griniusa z prośbą o udzielenie wiadomości co do taktyki ludowców w sprawie odzyskania Wilna. Dr. Grinius odpowiedział, że obok niebezpieczeństwa ze strony Polski, **poczęło zagrażać Litwie również niebezpieczeństwo ze strony Niemiec.** Niemcy nie mogą wystąpić w Lidze Narodów przeciwko Litwie w sprawie kłajpedzkiej i jednocześnie bronić jej sprawy wileńskiej. To też ostatnio do nacisku polsko-francuskiego na Litwie przyłączył się nacisk niemiecki. Niebezpieczeństwo polityki rewizjonistycznej (za zmianą granic) Niemiec będzie się coraz bardziej wzmacniało i nacisk na Litwę będzie coraz większy. **Odda to znakomite usługi Polsce,** gdyż Litwa w Lidze Narodów utraci poparcie, z czego Polska skorzysta, z drugiej strony podobne stanowisko Niemiec może wywołać na Litwie antyniemieckie nastroje. Ponieważ zaś Niemcy napadają i na Polskę, więc **antypolskie stanowisko może w Litwie osłabnąć,** co również jest na rękę Polsce Z tego względu jeszcze trudniejsza będzie sytuacja, niż dotychczas. Z tej gmatwaniny myśli zdaje się wynikać zdanie Griniusa, że trzeba liczyć się ze zbliżeniem polsko-litewskiem. Przedstawienie sprawy nie wygląda jednak na zbyt szczere.

Demonstracyjny wystrzał wobec premjera Hiszpanji.

Madryt. Agencja Fabra podaje następujący opis wypadku, jaki się wydarzył w prezydjum rady ministrów Hiszpanji. Na chwilę przed przybyciem premjera do pałacu prezydjum rady ministrów, przybył tam były dziennikarz i redaktor dziennika „El Sol" Llizo, który ustąpił ze stanowiska redaktora politycznego wspomnianego dziennika. Llizo zajął miejsce przy drzwiach, prowadzących do halu w pobliżu windy. W chwili wejścia premjera Llizo wydobył rewolwer i dał strzał w powietrze. Kula utkwiła pod sufitem, przyczem oderwały się kawałki sztukaterji. Premjer i towarzyszący mu brat jego, pełniący funkcje prywatnego sekretarza premjera, skierowali się w stronę Llizo. Brat Berenguera wyswał mu broń z ręki, poczem premjer, zwracając się z całkowitym spokojem w stronę napastnika, zapytał: „Cóż znaczył ten strzał, skoro nie strzelał pan do mnie?" Llizo odpowiedział: „Chciałem energicznie zaprotestować, jednak bez przelewu krwi, przeciwko systemowi rządów, jaki pan reprezentuje." Agenci policyjni, pełniący służbę w gmachu prezydjum, przybyli niezwłocznie na miejsce i zajęli się osobą Llizo, który został przewieziony do urzędu bezpieczeństwa.

Poważne rozruchy komunistyczne w Niemczech.

Berlin. Donoszą z Lipska, że wczorajsze starcia policji z komunistami miały charakter bardziej poważny, niż początkowo przypuszczano. Jeden z demonstrantów, raniony kulą karabinową, zmarł wkrótce po odwiezieniu go do szpitala. Stan pozostałych 8 rannych jest groźny. W związku z zajściami ulicznemi doszło na posiedzeniu rady miejskiej Lipska do burzliwych debat między komunistami a socjaldemokratami.

Powtórzyły się w Kamienicy (Chemnitz) wykroczenia tramwajarzy komunistów przeciwko policji. Oddziały policyjne przy pomocy pałek gumowych rozpędzać musiały gromadzący się tłum na ulicach. Aresztowano około 100 komunistów.

Obalenie rządu francuskiego.

Paryż. W głosowaniu, przeprowadzonem na posiedzeniu senatu w dniu 4. bm. rząd Tardieu został obalony 147 głosami przeciwko 139. Premjer Tardieu złożył prezydentowi prośbę o dymisję gabinetu.

Bomby na ulicy Delhi.

Delhi (Indje angielskie). Eksplodowały tu dwie bomby; pierwsza w chwili podniesienia jej przez pewnego studenta, przyczem wskutek eksplozji dwie osoby odniosły rany. Drugą bombę rzucił nieznany osobnik na głównej ulicy.

BRANIBOR.

108) (Ciąg dalszy).

W nieprzebytym lesie zbudował Cichost chateńkę dla swej córki. Jedna mu na świecie została, jedna umknęła strasznej śmierci. Nacierpiało się biedactwo, włócząc się po lasach, łez się napiło, pół roku żyło w puszczy, zanim Niebora znalazł ją i zawiódł do rodzica żywiciela. Dla Sławotki całe lato ojciec drzewo ciosał, aby dziecku chateńkę zbudować.

Nad Hawelą błądzi dziewczątko po lesie w świętą noc wiosenną. W gąszczu grabów czerwcowe robaczki się świecą, świeci się srebrną falą Hawela. Czasem, jak ognik leśny, wianek panieński po jej nurtach przepłynie, czasem za wiankiem na czółnie chłopak leci, wiosłem prując, wianek ścigając, aby go złożyć u stóp ukochanej dziewoi. Czasem wiankiem zakręci fala wody, warkocz prądu nim obróci, zachwieje się wianuszek, woda go chłonie, zasyczał ogień zalany wodą i wianek panieński poszedł marnie na dno...

Na widok ten serce Sławotki się ściska, lica, jak róża rozkwitłe, bledną, wargi wiśniowe strachem drżą. Może jej wianuszek podobny los czeka.

Wybrało jej serduszko dorodnego młodziana, harfiarz grając na lutni, patrząc w oczy, rozbudził jej serce.

Serce bije uczuciem, miłością płonie, a nie zdradzi tego, co się w niem dzieje, ustom... Warg mogłyby wydać tajemnicę serca, zawstydzić dziewoję...

Kąpie się księżyc w srebrnej fali, na srebrną falę wianek Sławotki leci. Wianuszek uwity z siedmiu cudownych ziół, strojny listowiem nasięźrału. To ziele od bogini Łady ma cudowną moc jednać serca, łączyć serca. Kto samotny na świecie, bratniej duszy, bratniego serca znaleźć nie może, temu nasięźrał kochanka lub kochankę zwabi, żelaznym łańcuchem miłości przywiąże... Ale trzeba znać ziela moc, znać tajemnice.. Trzeba kwiat rwać o samej północy, pod pełnię, trzeba w bór samotnie iść, znaleźć ziele i wymówić zaklęte słowa, które wstydzą, rumieniec na licach skromnej dziewicy wywołują...

Nasięźrale
Rwę cię śmiale
Pięcią palcy,
Szóstą dłonią
Niech mnie wszyscy chłopcy
gonią...

Zerwała go o północy Sławotka. Nie wszystkich, nie wszystkich! jednego tylko pragnie, tego lutnisty Sobiety, który jej czarowne piosenki śpiewa.

Do stóp Sławotki przyleciał gęślarz Sobieta, niosąc w ręku wianek, na którego liściach perły wody błyszczały. Spieszno mu do dziewczęcia widać, ciężko oddycha młodzian, pytając dziewoji:

— Czy to twój wianeczek?

Sławotka wianek własny poznała. Wszak to ten z barwinku, podlaszczek, dzwonków i bylicy. Serce bije, wstyd się przyznać... co on powie... może dowiedzieć się czem serce płonie... może pomyśleć...

— Nie to nie mój...

Chłopakowi opadły ręce, na czole chmurka smutku, w oczach żal...

— Nie twój?

— Nie mój.

Spojrzał chłopak na Sławotkę.

— Bądź zdrowa — rzekł głosem, w którym grał rzewny płacz.

— Dokąd idziesz Sobieto?

— Dokąd idę? Idę szukać dziewoi, która ten wieniec na wodę rzuciła, idę oddać się kobiecie, której nie znam, której może na oczy nie widziałem. Wszak zwyczaj ojców naszych każe, że czyj wieniec w ręce wpadnie, tej trzeba przed Jessem przysiąc.

— Co? Jakto? Ty się ożenisz?

— Muszę.

— Jakto? Co ty mówisz?

— Muszę iść do tej, która wianek rzuciła.

— Czekaj, nie chodź! Coś ci powiem. Zapytam się.

— O co?

— Widzisz Sobieto, ten wianek nie jest mój... ani tego nie myśl...

— Wierzę ci.

— Mój był ze stokrotek i ze dzwonków, ten zaś...

— Cóż mi masz powiedzieć?

— Chcę... To jest... niby...

Zarumieniło się dziewczę po uszy. Choć noc i ciemno, przecież w blasku pełni miesiąca te rumieńce, jako jaskrawe róże na jagodach krasawicy widać

— Czego chcesz Sławotko?

— Chcę wiedzieć... coby było..., gdyby... no gdyby ten wianek był mój.

— Coby się stało?

— Mów!

— Gdyby był twój? O Boże! O serdeczna Łado!

— Mówże...

Sobieta milczał długo, patrzył w prześliczne Sławotki oczy.

— Ojcubym twemu do stóp upadł — wybuchnął gęślarz — aby mi cię dał...

Serduszko dziewoi chce z piersi wyskoczyć, chce jak skowronek pod niebo wylecieć, zagrać piosenkę szczęścia. Bogu się piosenką ze szczęścia wyspowiadać, piosenką tak rozkoszną jak wiosna, ta krzewną, że wyciska z oczów łzy. Cichutko tak cicho, jak rosa na kwiaty spada, rzekła Sławotka Sobicie:

— To... wianeczek... mój...

— Twój! Twój!

— Znowu taka cisza, że możnaby słyszeć szum tych chmurek złotych, które przez miesiąc się przesuwają.

Przypadł Sobieta do stóp dziewczyny, całował jej ręce, powstał, objął dziewczątko kochane ramieniem przytulił do siebie, w oczy łez pełne radośnie patrząc.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Kronika bieżąca.

Sobota
6
grudnia

Mikołaja B. W.

	Wschód	Zachód
Słońca	o godz. 7.28	o godz. 3.25
Księżyca	o godz. 3.09	o godz. 8.25.

— **Uregulowanie spraw meldunkowych.** Pisma warszawskie donoszą, że w najbliższym czasie ukaże się rozporządzenie wykonawcze do nowej ustawy meldunkowej. Nowa ustawa zmienia zupełnie dotychczasowy system meldunków w całej Polsce, reguluje pojęcie o stałych i niestałych mieszkańcach i wprowadza zasadę stałego i czasowego zamieszkania.

— **Monety srebrne w Polsce.** Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej ogłoszone przed kilku dniami postanawia, że z pośród środków płatniczych, wybijanych przez skarb państwa, monety srebrne wybijane będą ze stopu, zawierającego na 1000 części ogólnej wagi 750 części srebra, a monety srebrne po 2 zł. ze stopu zawierającego na 1000 części ogólnej wagi 500 części srebra — Rozporządzenie powyższe ma na celu umożliwienie rządowi na przyszłość zastosowanie dla monet srebrnych nie zwykłego stopu srebra z miedzią, lecz także domieszki pewnej ilości innych metali uszlachetniających.

— **Nowy kodeks postępowania cywilnego.** Prezydent Rzeczypospolitej ogłosił w tych dniach rozporządzenie z dnia 29 listopada b. r. o nowym kodeksie postępowania cywilnego. Nowy kodeks wraz z przepisami końcowemi zawiera 516 artykułów i wchodzi w życie równocześnie z przepisami wprowadzczemi z d. 1 stycznia 1931. Równocześnie ukazało się rozporz. Prezydenta Rzeczpospolitej o przepisach, wprowadzających kodeks postępowania cywilnego. Zawiera ono 47 artykułów z postanowieniem, że wchodzi w życie również 1 stycznia 1931 roku.

— **Koleje Państwowe przedsiębiorstwem.** Prezydent Rzeczypospolitej ogłosił w tych dniach 11 nowych dekretów. Między innemi ogłoszono dekret o utworzeniu przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe.

— **Krzyże zasługi.** W kancelarji Wydziału Prezydjalnego w Urzędzie Wojewódzkim są do nabycia do 20 grudnia br. Krzyże Zasługi w cenie: złoty — 18 zł., srebrny — 12 zł., bronzowy — 6 zł. Po upływie tego terminu odznaki Krzyża Zasługi można będzie nabywać tylko w Warszawie.

Województwo śląskie.

* **Miesiąc Pomorza na Śląsku.** Akcja „Miesiąca Pomorza" rozwija się na Śląsku nader pomyślnie. Miesiąc Pomorza na Śląsku trwa do 16 grudnia. W niedzielę 7 grudnia o godz. 11,30 w Teatrze Polskim w Katowicach odbędzie się uroczysta akademja. W środę 10 grudnia odbędzie się zebranie naukowe poświęcone Pomorzu, zorganizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Nauk na Śląsku, Polskie Towarzystwo Historyczne, Towarzystwo Geograficzne i Koło Ekonomistów. Szczegóły zostaną podane później.

* **Samodzielność zakładów ubezpieczeniowych.** Jak donoszą pisma, dekret Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie nowej organizacji kas chorych i zakładów ubezpieczeń, jaki ma się wkrótce pojawić, nie będzie dotyczyć zupełnie Górnego Śląska. Wszystkie kasy chorych na Śląsku, przemysłowe i miejskie, Zakład ubezpieczeń w Król. Hucie, oraz Spółka Bracka w Tarnowskich Górach, będą z pod dekretu tego wyjęte. Dekret stwierdził to wyraźnie osobnym artykułem, postanawiającym, że wymienione wyżej instytucje śląskie zachowują swoją dotychczasową samodzielność.

Wiadomość powyższa kładzie kres nylnym informacjom, szerzonym zwłaszcza przez prasę niemiecką, jakoby rząd centralny w Warszawie zamierzał zcentralizować te instytucje i zniszczyć w ten sposób ich dotychczasowy dorobek.

Przy tej sposobności dodajemy, że Spółka Bracka w Tarnowskich Górach w ostatnich czasach odzyskała 2 miljony złotych w gotówce, oraz 6 miljonów 100 tysięcy złotych w papierach pożyczkowych i hipotekach z tytułu udziałów polskich w rezerwach dawnej przedwojennej Spółki Brackiej. Spółka ta obejmuje obecnie w Kasie Chorych 94 tysiące członków, a w Kasie pensyjnej 80 tysięcy członków.

Nowa fabryka przetworów do budowy dróg.

Jak donoszą pisma, założoną została ostatnio wielka fabryka przetworów bitumicznych do budowy dróg specjalnym systemem, pod nazwą „Polski Kiton" — na wzór istniejących już zagranicą podobnych fabryk. System ten umożliwia wybudowanie w krótkim czasie i niedrogim kosztem nowoczesnych, trwałych bitumicznych nawierzchni drogowych, nieprzemakalnych bez kurzu, wykazujących szorstką powłokę, co jest dla Polski, gdzie przeważa mięszany ruch kołowy, szczególnie korzystne.

Fabryka znajduje się w Bielsku (Śląsk Cieszyński) na terenie gazowni miejskiej, a jej założycielami są: magistrat m. Bielska, z grupą polskich inżynierów-fachowców i przemysłowców, przy pomocy kapitału krajowego. Założenie podobnej placówki w Polsce posiada szczególne znaczenie dla sprawy rozbudowy naszych zniszczonych dróg, stanowiącej — jak wiadomo — w związku z wzrastającym ruchem automobilowym, nader ważny i pilny problem.

Z innych prób rozwiązania problemu rozbudowy dróg w Polsce wymienić należy wykonanie przez Związek polskich fabryk Portland-cementu nawierzchni betonowej na jednej z ulic m. Lwowa. Podobne nawierzchnie mają być wykonane na ulicach i drogach w Warszawie i Cieszynie. Do budowy tych dróg używa się nie zwykłego betonu budowlanego, lecz preparowanego według specjalnej metody włoskiej.

* **Nowy projekt dyrekcji kolejek elektrycznych.** Południowo-wschodnia część Śląska ma być zaopatrzona w nową sieć linji tramwajowych, które sięgać mają aż do województwa krakowskiego. Dyrekcja kolejek elektrycznych daje powodować się w tym projekcie — który dotychczas jest tylko projektem — gospodarczem zapatrywaniom. Najpierw chodzi o to, aby robotnikom zatrudnionym w obwodzie przemysłowym umożliwić szybki dojazd tramwajem do przystanków kolejowych oraz by zakłady przemysłowe w większych gminach posiadały wygodne połączenie z centrem przemysłowym.

Z Katowickiego

Akademja Sodalicyjna.

Katowice. Staraniem połączonych Sodalicji Marjańskich w Katowicach urządza się uroczystą akademję ku czci Niepokalanej Marji Panny i ku uczczeniu 1500 rocznicy śmierci św. Augustyna, wielkiego Ojca Kościoła. Akademja ta odbędzie się w niedzielę, dnia 7 grudnia o godz. 5-ej po południu w auli gimnazjum państwowego w Katowicach przy ulicy Mickiewicza 13. Program składa się z odczytów, śpiewów chórowych, deklamacyj i występów muzycznych. Wykład o św. Augustynie wygłosi prof. uniwersytetu Jagiellońskiego ks. dr. Michalski z Krakowa. Komitet zaprasza wszystkich czcicieli Niepokalanej Panienki Najświetszej na ten uroczysty obchód. Wstępne dla dorosłych 1 zł., dla młodzieży szkolnej 50 groszy.

Katastrofa samochodowa.

Katowice. Szosa Katowice — Wełnowiec była w tych dniach widownią wypadku samochodowego. Auto osobowe, kierowane przez Fryderyka Wolnego z Katowic najechało na słup zapory kolejki wąskotorowej z taką siłą, że chłodnica samochodu oraz kierownica, zostały zniszczone. Krótko przed najechaniem na zaporę, zostali najechani przez tenże samochód 26-letni hutnik Paweł Plinta z Piasku i 31-letni robotnik Jan Jaromin z Kobiora. Obaj doznali ciężkich obrażeń. Rannych odstawiono do szpitalu miejskiego w Katowicach. Oprócz wymienionych robotników został okaleczony kierowca samochodu Wolny, którego również przewieziono do lecznicy. Policja stwierdziła, że winę ponosi kierowca samochodu.

Sprzeniewierzenie.

Katowice. Podróżujący Henryk Tomaczewski z Załęża został przytrzymany przez policję. Aresztowanie nastąpiło pod zarzutem sprzeniewierzenia 740 złotych na szkodę kupca Stanisława Fliegera z Katowic. — W tym samym dniu został aresztowany przez policję niemiecką i odstawiony do wydziału śledczego w Katowicach 30-letni ślusarz Teofil Skipioł z Tarn. Gór. Był on poszukiwany za dokonanie włamania w roku 1925.

Setna rocznica powstania listopadowego.

Pawłów w Katowickiem. Dnia 30 listopada obchodzono w naszej miejscowości uroczyście 100 rocznicę powstania listopadowego. Rano udał się pochód przy dźwiękach muzyki do kościoła. Po nabożeństwie wyruszono na boisko sportowe, gdzie po wzniesieniu okrzyku na cześć Rzeczypospolitej i Prezydenta Polski pochód rozwiązano. Wieczorem odbyła się uroczysta akademja w sali restauracji Nowary przy współudziale około tysiąc uczestników. Podniosły nastrój wytworzyło wygłoszenie odpowiednich deklamacyj przez harcerzy Grinera, Wiechułę, Saternusówne i dzieci szkoły I. Bardzo podobał się uczestnikom akademji śpiew, wykonany przez dzieci szkoły II pod kierownictwem p. K. Chmiela. Referat wygłosił nauczyciel Józef Matusiak. Następnie harcerki szkoły I. odegrały sztuczkę sceniczną p. t. „Emilja Plater". Drugą sztukę teatralną p. t. „Noc Listopadowa" odegrali harcerze tutejszej drużyny męskiej.

Z Król. Huty

Z życia abstynentów.

Król. Huta. W ubiegłą niedzielę odbyło się miesięczne zebranie Katolickiego Koła Abstynentów w Król. Hucie. Po zagajeniu odśpiewano pieśń abstynencką, poczem wygłoszono deklamację. Następnie prof. Rudnicki wygłosił referat na temat: „Mądrość i wszechmoc Boża w przyrodzie". Po wygłoszeniu wykładu wyświetlał przeźrocza ilustrujące piękno przyrody w krajobrazach Polski. Po odśpiewaniu pieśni abstynenckich, wygłoszeniu deklamacyj oraz omówieniu ważniejszych spraw koła, zakończono zebranie hasłem abstynenckiem.

Oszustwo.

Król. Huta. Kupiec Joachim Goldflus z Katowic uwiadomił policję, że kupiec Fryderyk Hilla z Król. Huty pobrał u niego zapas towarów kolonjalnych wartości 4200 złotych. Towar ten został sprzedany, lecz kupiec Hilla rachunku nie uregulował, natomiast oddalił się w nieznanym kierunku. W ten sam sposób Hilla oszukał kupca Ch. Malera w Będzinie, **którego poszkodował na 5.000 złotych.** W związku z temi oszustwami aresztowano piekarza E. Copika z Król. Huty, gdyż ciąży na nim podejrzenie, że „pracował" wspólnie z kupcem Fr. Hillą.

Z Świętochłowickiego

O zgodę wśród Polaków-katolików.

Łagiewniki w Świętochłowickiem. W niedzielę, dnia 30 listopada odbyło się zebrane Towarzystwa Katolickich Mężów. Przewodniczący p. Segiet żalił się bardzo, że niema zgody między katolikami. Ubolewać należy, że w dniu ostatniego święta narodowego z okazji „Cudu nad Wisłą" wielu narodowo uświadomionych rodaków nie było obecnych w kościele, gdzie odprawiano nabożeństwo. Czas największy, aby wszyscy Polacy-katolicy podali sobie dłoń do wspólnej pracy dla dobra Kościoła i Ojczyzny.

Uczestnik zebrania.

Kradzież kolejowa.

Brzeziny w Świętochłowickiem. Podczas jednej z ubiegłych nocy oderwano plombę przy wagonie na dworcu kolejowym w Brzezinach. Włamywacze przywłaszczyli sobie 40000 sztuk papierosów. Wartość łupu złodziejskiego ustalono na 1600 złotych. Na skutek dochodzeń przytrzymano 27-letniego Czesława Sokoła z powiatu będzińskiego i 28-letniego kupca Feliksa Sokoła.

Pod kołami samochodu.

Piekary Wielkie w Świętochłowickiem. Jadący rowerem na szosie w pobliżu Wielkich Piekar Piotr Działach został przejechany przez auto osobowe, skutkiem czego doznał złamania nogi. Działacha odstawiono do szpitala w Szarleju. Samochodem kierował szofer firmy Łukasika w Tarn. Górach nazwiskiem Alojzy Matuszek.

Z Rybnickiego

Jubileusz Towarzystwa Czytelni Ludowych.

Rybnik. Komitet powiatowy Towarzystwa Czytelni Ludowych w Rybniku obchodzi w niedzielę 7 grudnia rb. 50 rocznicę pracy oświatowej Towarzystwa Czytelni Ludowych. Program uroczystości jest następujący: godzina 10,15 uroczyste nabożeństwo w kościele św. Antoniego; godzina 15 otwarcie uroczystej akademji na sali hotelu „Świerklaniec". Po zagajeniu akademji odśpiewanie hymnu przez chór kółka śpiewaczego „Seraf", następnie przemówienie jubileuszowe. Wstęp na salę 2 i 1 zł. Bilety wcześniej do nabycia w księgarni M. Basisty. W dzień uroczystości sprzedawane będą żetony pamiątkowe. Po zakończeniu uroczystej akademji odbędzie się wspaniały koncert doborowych chórów okręgu rybnickiego. Komitet powiatowy Towarzystwa Czytelni Ludowych w Rybniku uprasza o liczny udział rodaków i rodaczek w obchodzie złotego jubileuszu pracy oświatowej Towarzystwa Czytelni Ludowych.

Poświęcenie bibljoteki.

Palowice w Rybnickiem. Miejscowa bibljoteka Towarzystwa Czytelni Ludowych została w niedzielę ubiegłą poświęcona. Z okazji tej, staraniem podkomitetu została urządzoną uroczystość. Aktu poświęcenia dokonał po dłuższem przemówieniu ks. prob. Zając. Następnie przemawiał prezes podkomitetu p. Smyczek. Do podniesienia nastroju przyczyniła się dziatwa szkolna deklamacjami i chórem, tak, że cała uroczystość wypadła nader poważnie. Na zakończenie wyświetlono obrazy malarza polskiego Grottgera. Uznanie należy się podkomitetowi za tak poważne przygotowanie uroczystości — również mieszkańcy Palowic zrozumieli wielkie znaczenie książki, czego dowodem była wypełniona sala szkolna. Bibljoteka otwarta we wtorki od 17—20-ej.

Święto młodzieży.

Lubomia w Rybnickiem. W niedzielę 30 listopada obchodziła tutejsza Kongregacja Marjańska Młodzieńców uroczystość uczczenia patrona młodzieży św. Stanisława Kostki. Członkowie zgromadzili się licznie w kościele, gdzie odprawiono uroczyste nabożeństwo, podczas którego przystąpili wszyscy członkowie Kongregacji do Stołu Pańskiego. Po niedzielnym sporoach odbyło się w kościele zgromadzenie Kongregacji. Nader piękną naukę wygłosił W. ks. prezes Jędrzejczyk. Wieczorem odbyło się przedstawienie teatralne na sali p. Trunka. Wiel. ks. prezes wypowiedział naukę do licznie zebranej publiczności. Następnie odegrano dwie sztuki sceniczne p. t. „Z nędzy do szczęścia" i „Fortele Michasia". Na zakończenie odegrano wesołą pantominę.

Podczas przerw przygrywał klub mandolinistów. Ks. prezes podziękował uczestnikom za udział w uroczystości młodzieży.

Zabity przez konia.

Moszczenica w Rybnickiem. Tragiczną śmiercią zginął 45-letni rolnik Fr. Fusik z Moszczenicy. Podczas sypania koniom obłoku został on uderzony kopytem w piersi. Gospodarz Fusik zmarł wkrótce po wypadku. Osierocił on liczną rodzinę.

Niepomyślne widoki.

Paruszowiec w Rybnickiem. Położenie gospodarcze jest coraz trudniejsze. Huta „Silesia“, która dawniej była kwitnącem przedsiębiorstwem przemysłowem, wydaliła 75 procent swej byłej załogi. W czasie od 20 grudnia do 6 stycznia huta zostanie unieruchomiona. Słychać, że po Nowym Roku nastąpi nowa redukcja robotników i pracowników umysłowych.

Rozbój.

Rydułtowy w Rybnickiem. Zatrudniona w składzie Albinowskiego 19-letnia Aniela Hujówna została napadnięta przez dwóch nieznanych mężczyzn. Napastnicy powalili dziewczynę na ziemię, poczem odebrali jej 450 złotych. Pieniądze te Hujówna miała wpłacić z polecenia Albinowskiego w urzędzie pocztowym. — Prawdopodobnie ci sami bandyci dokonali napadu rabunkowego na ulicy Polnej, gdzie dokonano również napadu na handlarza J. Weisbrota z Będzina. Bandyci zrabowali mu 3 pary butów i parę trzewików. Nazwisk niebezpiecznych złoczyńców dotychczas nie stwierdzono.

Z Cieszyńskiego

Sędzia odebrał sobie życie.

Cieszyn. Sędzia przy sądzie powiatowym w Skoczowie, Władysław Opuszyński popełnił samobójstwo przez zastrzelenie. Istnieje przypuszczenie, że powodem dokonania okropnego czynu był rozstrój nerwów.

Wypadek kolejowy.

Goleszów w Cieszyńskiem. Na torze kolejowym pomiędzy Cieszynem a Bielskiem niedaleko Góleszowa wydarzyło się nieszczęście kolejowe. Gdy pociąg osobowy Warszawa — Katowice — Cieszyn zbliżał się do stacji Goleszów, spostrzegł maszynista pociągu osobowego, że na tym samym torze przed nim jedzie pociąg towarowy. Kierownik lokomotywy zaczął natychmiast hamować, lecz usiłowania jego nie osiągły zamierzonego celu i parowóz z całym pędem uderzył w tylny wagon pociągu towarowego. Parowóz i dwa wagony wyskoczyły z szyn i zostały zdruzgotane. Kierownik lokomotywy i palacz doznali ciężkich obrażeń, taksamo 4 podróżnych. Ruch kolejowy na tym odcinku został wstrzymany przez 10 godzin.

Samobójstwo sprzeniewiercy.

Bielsko. Zastępca dyrektora towarzystwa ubezpieczenia „Silesia“ w Bielsku Jan Gold odebrał sobie życie przez zastrzelenie. Powodem samobójstwa było sprzeniewierzenie, bowiem Jan Gold przywłaszczył sobie 600 000 złotych na szkodę wyżej wymienionego towarzystwa oraz kilku prywatnych osób. Z polecenia prokuratury zwłoki samobójcy odstawiono do kostnicy cmentarza katolickiego.

Zwyżka cen nawozów sztucznych.

Pisma poznańskie donoszą, że rada naczelna organizacyj ziemiańskich złożyła na ręce ministra przemysłu i handlu memorjał, w którym porusza sprawę podwyżki cen wyrobów Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie na sezon wiosenny. Memorjał w szeregu danych cyfrowych udowadnia iż zwyżka cen nawozów azotowych zbiega się ze spadkiem ogólnego zużycia nawozów, jaki się zaznaczył w roku gospodarczym 1929/1930.

Memorjał wskazuje, iż dotychczasowe zmniejszenie zużycia nawozów sztucznych było raczej odruchem podyktowanym ciężką sytuacją finansową rolnictwa i dysproporcją między cenami zboża a nawozów sztucznych. Zaznaczył się również nawrót do wzmożenia używania obornika i ograniczenia używania nawozów sztucznych jako „nawozów pomocniczych“.

Podniesienie cen na nawozy sztuczne stanowi bardzo niepomyślny objaw nietylko ze względu na kalkulację gospodarczą, ale i na momenty psychiczne. Już sam fakt nieobniżania cen nawozów sztucznych w miarę spadku cen zboża był komentowany, jako objaw niezrozumienia położenia, w jakiem się rolnictwo znalazło.

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

REPERTUAR.

Piątek, dnia 5 grudnia: „Szwejk“, premjera o godz 19.30.

Sobota, dnia 6 grudnia „Marta“ o godz. 19 30

Niedziela, dnia 7 grudnia „Akademja Pomorska“ o godz. 11.30.

Niedziela, dnia 7 grudnia „Opowieści Hoffmana“ o godz 15.30

Niedziela, dnia 7 grudnia „Manewry Jesienne“ o godz 19.30.

Poniedziałek, dnia 8 grudnia „Kopciuszek“ o godz. 11.30.

Poniedziałek, dnia 8 grudnia „Żydówka“ o godz. 15.30.

Poniedziałek, dnia 8 grudnia „Szwejk“ o godz 19.30

Środa, dnia 10 grudnia „Manewry Jesienne“ o godz. 19.30.

Teatr Polski na prowincji.

Wtorek, dnia 9 grudnia „Manewry Jesienne“ Knurów o godz. 19.30.

Czwartek, dnia 11 grudnia „Szwejk“ Bielsko 15.30 i 19.30.

Piątek, dnia 12 grudnia „Szwejk“. Król. Huta o godz. 15.30 i 19.30.

Sobota, dnia 13 grudnia „Manewry Jesienne“ Tarnowskie Góry, o godz. 19.30.

Odpowiedzi redakcji.

J. K. Z. Zdarzają się wypadki, że jednostki powracają jeszcze z niewoli, mianowicie z Rosji.

M. G., Piekary Wielkie. Należy zwrócić się pod następującym adresem: Górnośląska Fabryka Zabawek i Galanterji Drzewnej, właść. Fryderyk Fuchs, Król. Huta. ul. Wolności nr. 28.

Pszów. 1818. R. Koszta desynfekcyjne (odkażenia) muszą być zapłacone.

J. M. Zgoń. Należy zwrócić się do Komunalnej Kasy Oszczędności na powiat pszczyński w Pszczynie z zapytaniem, kiedy oraz jaką kwotę wypłaci kasa za pieniądz, złożony do działu kasy oszczędności w Mikołowie, załączając książeczkę oszczędnościową.

E. K., Orzesze. Prosimy przybyć do Naszego Biura Porady Prawnej w Mikołowie przy ulicy Krakowskiej nr. 23. oberża „Krakowska“ pana Jana Kiela przy targowisku. Biuro Porady Prawnej w Mikołowie jest czynne w miesiącu grudniu br. tylko w poniedziałek 22 grudnia przed południem.

F. F. Łagiewniki. Prosimy przybyć do naszego Biura Porady Prawnej w Katowicach, ulica Św. Stanisława 4, 1 p. Redakcja „Katolika“. Biuro Porady Prawnej w Katowicach jest czynne w miesiącu grudniu br. w poniedziałki 15 i 29 grudnia oraz w czwartki 11 i 18 grudnia br. przed południem.

„Ameryka“. Niezwalczanie raka ziemniaczanego jest karygodne. Wobec tego należy zapłacić karę lub stawić wniosek w przepisowym terminie o zmniejszenie względnie darowanie kary.

A. S. Radzionków. Dokładnych informacyj udzieli Polskie Towarzystwo Emigracyjne Warszawa, Aleje Jerozolimskie nr. 33. — W Argentynie mówią po hiszpańsku.

K. K. Syrynia. Obecnie złoty we złocie równa się wartości złotego papierowego

J. F. Wielkie Piekary. Jeżeli Pan przesłał książeczkę wojskową lub żołdową do starostwa w Świętochłowicach, to oddział spraw inwalidów wojennych przy starostwie w Świętochłowicach sam ściągnie z Niemiec wykazy chorób względnie papiery szpitalne.

P. T. Wielka Dąbrówka. Robotnicy, którzy pracowali po stronie niemieckiej i zostali zwolnieni z pracy po 1 lutego 1930 r. oraz przepracowali 20 tygodni, otrzymają wsparcie z funduszu bezrobocia. Wypadek taki zachodzi u Pana, przeto należy zgłosić się w urzędzie gminnym, który akta powinien przesłać do zarządu funduszu bezrobocia w Katowicach, ulica Wandy 3. Pobrany zasiłek z funduszu wojewódzkiego zostanie potrącony względnie wliczony.

W. F. Józefka. Jeżeli Pan pracując będzie lepił znaczki do kart kwitowych aż do ukończenia 60-go roku życia lub nastania niezdolności do pracy na 66⅔%, to dawniejsze wylepione karty kwitowe zostaną zaliczone do renty inwalidzkiej. Wobec tego należy ostatnią kartę kwitową zamienić na nową. Pan może powtórnie uzyskać członkostwo Spółki Brackiej, jeżeli zacznie pracować w przedsiębiorstwie, podlegającem ubezpieczeniu knapszaftowemu. Dawniejsze ubezpieczenie knapszaftowe będzie Panu zaliczone.

J. R. Lubomia. Sto tysięcy marek polskich z kwietnia 1921 roku równają się 710 złotym. Należy zwrócić się do Banku Przemysłowców w Poznaniu z zapytaniem, kiedy oraz jaką kwotę wypłaci za złożony pieniądz.

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie.

w dniu 4 grudnia 1930 r.

Dolar amerykański 8,90 zł. Funt szterlingów angielskich 43,21 zł. 100 franków francuskich 34,97 zł. 100 szylingów austrjackich 125,25 zł. 100 koron czeskich 26,39 zł. 100 lirów włoskich 46,64 zł. 100 franków szwajcarskich 172,37 zł. 100 guldenów holenderskich 358,05 zł.

Ceny targowe w Katowicach

z dnia 4. grudnia 1930.

Masło wiejskie za 1 funt zł. 2.60—2 80. Masło mleczarniane za 1 funt 3.00—3.30. Jaja sztuka 0.20—0.28.

Mięso: Wieprzowina za 1 funt 1 20—1 40. Wieprzowina bez dokładki (kotlety) 1.60—1 80. Wołowina 1.00—1.60. Cielęcina 1.00—1.40 Smalec 1.60—2.00. Skopowina 1 50—1.80. Okrasa świeża 1.40—1.50. Okrasa wędzona 1.60—1 80 Łój 1.00—1.20.

Jarzyny: Kapusta biała (główka) 0 20—0 50 Kapusta modra za 1 funt 0.30—0.70. Marchew za 1 funt 0 10—0.20. Kalarepa (wiązka) 0.30—050. Cebula za 1 funt 0 15—0.25. Brukselka za 1 funt 0 40—0.60. Kalafiory sztuka 0.60—3.00. Buraki za 1 funt 0.15—0.25 Szpinak za 1 funt 0.40 Selery za 1 funt 0.50—0.60. Kartofle za (50 kg.) 4.25—4 50 Kartofle 20 funtów 1.00.

Owoce: Winogrona za 1 funt 1.80—2.20. Jabłka doborowe za 1 funt 1.00—1.40. Jabłka do gotowania za 1 funt 0 50—0.90. Śliwki suszone za 1 funt 1 00—1.40. Grzyby prawdziwe suszone wieniec 2.00—3.00. Cytryny sztuka 0.13—0.15

Drób: Gołębie 1.00—1.30. Gołębięta 1 20—1.50. Kury 4.00—6 00. Kurczęta 2.50—3.00 Kaczki 3.50—7.00. Gęsi 6 00—20.00, Indyczki 3.00—18.00.

Dowóz gęsi znaczny, ceny drobiu umiarkowane. Obrót zadawalający.

Ceny za produkty rolne

z dnia 4 grudnia 1930

podane przez firmę „Raiffeisen“ Hurtownia Towarów, Katowice, ul. Gliwicka 3.

Za 100 kg żyto krajowe zł. 22,00—23,00. na wywóz zł. 27.00—28 00. pszenica krajowa zł 31.00—32.00, pszenica na wywóz zł. 42 00—43 00 jęczmień na wywóz (zależnie od jakości) zł. 28 00—32.00 owies krajowy zł. 22.00—24.00. owies krajowy na wywóz zł. 26.00—27.00.

Pasze treściwe za 100 kg loco stacja odbiorcza (przy ilościach pełnowagonowych): makuch słonecznikowy 48% zł. 27.00—28.00, makuch słonecznikowy 46% zł. 26.00—27.00, makuch lniany zł. 34.00—35.00, makuch rzepakowy 25 00—26 00. otręby żytnie zł. 14.00—15 00, otręby pszenne zwykłe zł. 16.00—17.00, otręby pszenne średniogrube zł. 17.00—18.00, słoma prasowana żytnia zł 5.75, słoma prasowana pszenna zł. 5.75, słoma prasowana owsiana zł. 5.75, siano łąkowe prasowane lub luzem zł. 12.50—13.50.

Usposobienie żywsze.

Giełda zbożowa w Poznaniu

w dniu 3 grudnia 1930 r.

Żyto 18.50—19.00. Pszenica 25.00—26 50. Jęczmień przemiałowy 18 75—2125. Jęczmień browarowy 25.00—27.00. Owies 18.75—20.00 Mąka żytnia 65 procentowa 44.50—47.50. Otręby żytnie 11.50—12.50. Otręby pszenne 13.00—14.00 Otręby pszenne grube 14.50—15 50. Rzepak 41.00—43 00. Groch Wiktorja 27.00—32.00. Ziemniaki jadalne 2.00—2.30 Słoma prasowana 2.40—2.50. Siano luźne 7.00—740. Siano prasowane nadnoteckie 7.80—8.40. Ogólne usposobienie spokojne.

Nakładem firmy „Katolik“ spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski — Drukiem: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp. Katowice, ul. Batorego nr. 2. Telefon 878. — Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Godula w Król. Hucie.

Program radjowy.

Sobota 6 grudnia 1930.

Katowice, fala 408,7 m.: 11.40 Przegląd prasy krajowej. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. 13.10 Komunikat meteorologiczny. 14.30 Przegląd wydawnictw perjodycznych. 15.00 Komunikaty gospodarcze. 15.35 Koncert z płyt gramofonowych. 16.35 Odczyt z Warszawy. 17.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie. 18.00 Audycja dla dzieci starszych z Krakowa. 18.30 Skrzynka pocztowa rozgłośni katowickiej dla dzieci. 19 00 Codzienny odcinek powieściowy. 19 15 Odczyt z Krakowa. 19.35 Komunikaty Związku Młodzieży Polskiej 19.40 Prasowy dziennik radjowy. 20.00 Feljeton z Warszawy. 20 15 Rozmaitości. 20 30 Muzyka lekka. 22.00 Feljeton z Warszawy. 22.15 Recital skrzypcowy z Warszawy. 22.50 Komunikat meteorologiczny. 23.00 Muzyka taneczna.

Warszawa, fala 1411,7 m: 12.10 Muzyka z płyt gramofonowych. 14,30 Przegląd wydawnictw perjodycznych. 15.35 Muzyka z płyt gramofonowych. 16.15 Kącik artystyczny. 16.35 Odczyt. 17 00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie. 18.00 Transmisja z Krakowa dla dzieci starszych. 18.30 Koncert dla młodzieży. 19.25 Komunikaty dla rolników. 19 40 Prasowy dziennik radjowy. 20.00 Transmisja z Wilna. 20.15 „Piotr Wysocki o wybuchu powstania listopadowego“. 20.30 Koncert muzyki lekkiej. 22.00 Feljeton. 22.15 Krótki recital. 23.00 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 312.8 m. 12.10 do 16.35 Transmisja z Warszawy. 17 00 Transmisja nabożeństwa z Ostrej Bramy w Wilnie. 18.00 Audycja dla dzieci starszych. 18.30 i 19.40 Transmisja z Warszawy. 24.00 Hejnał z wieży Marjackiej.

Poznań, fala 334,8 m. 7.00 Gimnastyka poranna. 7 15 Wiadomości z całego świata. 13 05 Koncert gramofonowy. 14 00 i 14.15 Komunikaty i giełdy rolnicze. 16.45 Odczyt dziennikarski. 17.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie. 18.00 Audycja dla dzieci z Krakowa. 18.15 Koncert dla młodzieży z Warszawy. 19 00 Koncert orkiestry. 20 30 Akademja finlandzka. 22.15 Muzyka taneczna.

Wrocław, fala 325 m. i **Gliwice,** fala 259 3 m. 13 50 Płyty gramofonowe. 16 25 Opera. 18 20 Koncert popularny radjo-orkiestry. 20.25 Widowisko na św. Mikołaja. Muzyka lekka z Berlina. 22 40 Muzyka taneczna.

Berlin, fala 419 m: 14.00 i 14.55 Płyty gramofonowe. 15.15 Program dla młodzieży. 16 30 Koncert z Królewca. 17 45 Odczyt. 18.25 Opowiadanie tygodniowe. 18 50 Pieśni R. Straussa. 19.50 Włoska muzyka popularna. 20.30 Muzyka lekka. Do 0.30 muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 516.3 m.: 12 00 Orkiestra. 15 20 Płyty gramofonowe. 16.20 Wesołe powiastki. 17 15 Muzyka na fortepianie. 17.30 Pieśni i arje 19 45 Piosenki wiedeńskie. 20.15 Dramat w 4 aktach „Zbieg“. 22.20 Muzyka lekka.

Sprawy towarzystw.

Szarlej. Związek inwalidów wojennych urządza miesięczne zebranie w niedzielę, dnia 7 grudnia b. r. o godzinie 4 po południu w lokalu p. Grabowskiego. O przybycie wszystkich członków uprasza **Zarząd.**

Szarlej. Związek inwalidów wojennych urządza w poniedziałek, dnia 8 grudnia b. r. przedstawienie teatralne na sali p. Kubańskiego, ulica 3-go Maja 36. Odegrana zostanie trzyaktowa sztuka „Trójka hultajska“. Początek przedstawienia o godzinie 7 wieczorem. Otwarcie kasy na godzinę przed przedstawieniem. O poparcie uprasza Szan. Publiczność **Zarząd.**

Rybnik. W niedzielę, dnia 7 grudnia o godzinie 12 w południe odbędzie się w lokalu p. Ogórka w Rybniku zebranie Związku Pszczelarzy Śląskich. Z powodu ważnych spraw zarząd uprasza członków o jak najliczniejsze przybycie. Równocześnie uprasza zarząd o zwrot pożyczonych czasopism pszczelarskich na ręce sekretarza p. Sowy w Rybniku, ulica św. Antoniego 15.

Żory. Kwartalne zebranie inwalidów górniczo-hutniczych odbędzie się w niedzielę, dnia 7-go grudnia o godz. 12 w południe na sali p. Siemianowskiego w Żorach. Referat wygłosi prezes zarządu głównego w Katowicach, p. Świeca. Omawiane będą ważne sprawy zawodowe. O liczny udział inwalidów i wdów z Żor i okolicznych miejscowość uprasza **Zarząd.**

Nowy Bytom. Zebranie Towarzystwa Polek odbędzie się w piątek, dnia 5 grudnia o godz 4 popołudniu u p. Grychtola. Przybycie wszystkich członkiń konieczne. **Zarząd.**

Piekary Rudne. W niedzielę, 7 grudnia o godzinie 4 popołudniu odbędzie się w sali p. Morawca zebranie inwalidów górniczo-hutniczych oraz wdów i sierot. Ponieważ przybędzie referent z głównego zarządu, uprasza zarząd o przybycie wszystkich inwalidów i wdów z parafji bobrownickiej.

Suchagóra. Zebranie inwalidów górniczo-hutniczych oraz wdów i sierot odbędzie się w niedzielę dnia 7 grudnia o godz. 2 popołudniu w sali p. Działacha. Referat wygłosi przedstawiciel głównego zarządu. O liczny udział inwalidów i wdów z Suchejgóry, Lazarówki i Blechówki uprasza **Zarząd.**

Król. Huta. Miesięczne zebranie Związku Powstańców Śl. na powiaty uchodźcze opolsko-oleski, grupa w Król. Hucie odbędzie się w piątek dnia 5 grudnia 1930 r. w lokalu Domu Polskiego przy ul. Wolności Nr. 64 o godz. 18-ej. Uprasza się członków o pewne przybycie.

Katowice. Baczność Związek b. Strzelców Bytomskich. Miesięczne zebranie koła Katowickiego odbędzie się w dniu 6 bm. o godz. 19-ej w lokalu p. Liczbińskiego na rynku.

Świętochłowice. Związek był. urzędników Polaków byłej policji „Apo“ koło Świętochłowice, urządza miesięczne zebranie połączone z uroczystością św. Mikołaja w niedzielę, dnia 7 grudnia o godz. 15-ej na sali Michalika przy ul. Bytomskiej. Uprasza się o punktualne przybycie.

Smaczne ciasteczka gwiazdkowe

mile wpływają na **nastrój świąteczny!**

Jeżeli zaś chcesz, by pieczywo świąteczne udało się i dobrze smakowało, weź

Dra Oetkera proszek do pieczenia „Backin".

Wybór odpowiedniego pieczywa na wasz stół świąteczny ułatwi niezliczona ilość doskonałych przepisów Oetkera.

Dra Oetkera barwnie ilustrowaną książeczkę z przepisami, wyd. F, nabyć można za 40 gr. we wszystkich składach spożywczych, a w razie wyczerpania za nadesłaniem znaczków wprost u mnie. Jako **praktyczny podarek gwiazdkowy** polecam chlubnie znany aparat do pieczenia **Cud kuchni.**

OETKERA światła główka

Dr. August Oetker, Oliwa

Jesteśmy tańsi!

Sprzedaż gwiazdkowa

Mimo niskich cen towary pierwszorzędne.

Lepsze podarki kupicie taniej u Kutnera.

Niektóre przykłady:

3000 m jedwabnego fulardu piękne wzory, przeciętnie . . . metr teraz **6.75**

5000 m muślinu wełnianego I a gatunek, 80 cm. szeroki . . . metr 4.75 **2.95**

1000 m. Crepe-Mongol koloru czarn. i maryn. szczeg. dobra jak. metr **18.75**

Zapas woalów zadziwiające wzory szwajcarskiej jakości . metr **4.25**

Firany, story, nakrycia i obrusy w znanym największym wyborze, najlepsze gat. na składzie

3000 m fulardyny 100 szerokiej metr **4.25**

Zapas fulardyny 80 cm. szerokiej i najlepsze jakości . metr **3.95**

3000 m szwajc. woalów 115 cm. szerokich, najlepszej jak. białych metr **3.95**

3000 m welurów na bluski metr począwszy od **1.25**

Na wszystkie inne towary 10% rabatu!

Zapas aksamitów pralnych piękne wzory metr **3.25**

Zapas aksamitów jedwabn. wzorzystych metr **5.60**

Wszystkie towary pakuje się na życzenie w piękne kartony gwiazdkowe

Poszwy z imponującemi koronkami (1 pierzyna, 2 poduszki w opakowaniu gwiazdkowem) garn. 42.–, 24.–, 27.–, **19.50**

Ręczniki Frotté pocz. od **1.25**

W naszych oknach wystawowych można oglądnąć wszystkie inne towary.

Benno Kutner

Katowice, Rynek 12
Król. Huta, Wolności 9

WUKA

na czas gwiazdkowy

poleca wyborowe

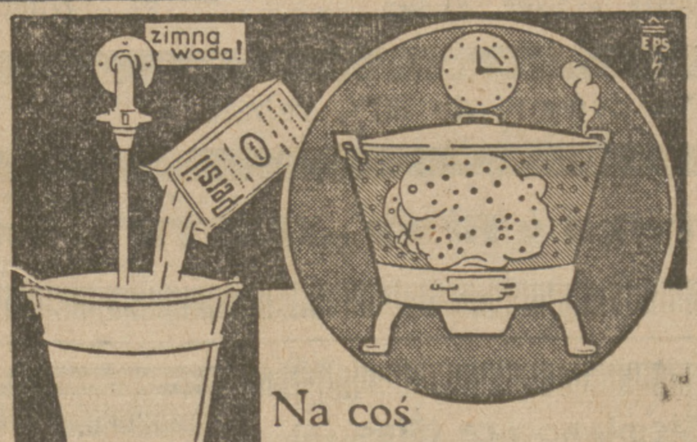
pierniki, biszkopty, keksy i wafle

wszędzie do nabycia.

PIERWSZA POZN. SKA FABRYKA
KEKSÓW, PIERNIKÓW i WAFLI
W. Kurczewski
POZNAŃ

Popieraj przemysł krajowy

Na coś zawsze się to przyda!

W każdym razie zaoszczędzi Pani ładny grosz, biorąc Persilu stosowną ilość, rozpuszczając go w zimnej wodzie i gotując raz tylko, i to krótko. Na 2½ do 3 wiader wody bierze się 1 paczkę Persilu! Persil to oszczędność!

Co Persil to Persil

Tanio i dobrze
kupuje się
kapelusze i czapki
męskie i dla dzieci, **czapki szkolne** i dla tow. oraz **artykuły męskie**
w firmie
Fr. Józefoski
Katowice, ul. 3-go Maja nr. 13

P. KAMINSKI
Skład konfekcji męskiej i damsk.
i pierwszorzędny
Zakład krawiecki
Król. Huta, ulica Wolności 20
Telefon 1069

Rozpowszechniajcie naszą gazetę!

Chcesz otrzymać posadę?

Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. prof. Sekułowicza Warszawa, Zórawia 42. Kursy wyuczają listownie buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauk. handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów.